

Орієнтовна структура програми може бути такою: обґрунтування проблеми; теоретико-методологічні основи дослідження; мета і завдання програми; етапи реалізації програми; заходи щодо реалізації програми; очікувані результати; аналіз та оцінка результатів цільової програми. Розробка програми може відбуватися під керівництвом викладачів вищих навчальних закладів, зокрема інститутів післядипломної освіти, які можуть виступати науковими керівниками або консультантами.

Отже, професійний розвиток педагогів знаходиться під пильною увагою освітян і дослідників всього світу. Виявлено, що професійний розвиток тісно пов'язаний з рівнем кваліфікації. Так, педагоги з низьким рівнем кваліфікації демонструють відносно нижчий рівень співучасті в навчальній діяльності, ніж педагоги з високим кваліфікаційним рівнем. Цей факт доводить, що, по-перше, педагоги відіграють роль у навчальній діяльності учнів лише в умовах якісної освіти. По-друге, професійний розвиток специфічно співвідноситься з різними аспектами: навчальним змістом, ситуаціями, особистостями тощо. По-третє, процес професійного розвитку може бути обов'язковим або умовним. Окрім того, професійний розвиток має суттєвий вплив на поведінку педагога, його очікування і навчальну діяльність.

Таким чином, професійний розвиток педагогів можна визначити як довготривалий складний процес якісних змін у викладанні, спрямований на удосконалення професійної діяльності в освітньому середовищі та забезпечення успішності учнів. Слід додати, що ефективність професійного розвитку вчителів багатокomпонентна і передбачає лідерство, знання, доступні ресурси, високий рівень співпраці, відповідне оцінювання роботи і підтримку, регулярний контроль навчальної діяльності педагога.

Список використаних джерел

1. Лазарева Е. Н. Система диагностики и коррекции профессиональной деятельности учителя: автореф. дис. канд. пед. наук / Е. Н. Лазарева. – Йошкар-Ола, 2000. – 16 с.
2. Маркова А. К. Психологические критерии и ступени профессионализма учителя / А. К. Маркова // Педагогика. – 1995. – № 6.
3. Бережнова Е. В. Методологическая культура педагога: в ходе проф. пед. подгот. студентов: на уровне подгот. педагога-исслед. и педагога-практика // Гуманизация образования. – 1995. – Гуманист, тенденции в проф. образовании, № 1. – С. 63–68.
4. Гоглова М. Н. Как управлять профессиональным ростом педагога / М. Н. Гоглова // Народное образование. – 2011. – № 9. – С. 146–152.
5. Дмитренко Г. А. Стратегічний менеджмент: цільове управління освітою на основі кваліметричного підходу: навч. посіб. / Г. А. Дмитренко. – К.: ІЗМН, 1996. – 140 с.

Рожко О.

*студентка V курсу
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: д.і.н., професор,
завідувач кафедри інформаційної
та соціокультурної діяльності ТНЕУ
Гомотюк О.Є*

ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ ЗАСАДИ

Інформаційне суспільство, яке ми уже називаємо, як цифрове суспільство, а революцію у технологіях, комунікаціях – відповідно як революцію 4.0 карколомно розвивається у глобалізованому світі. Інформація стає головним економічним ресурсом, а інформаційний сектор виходить на перше місце за темпами розвитку, за кількістю зайнятих, за часткою капіталовкладень, за часткою у ВВП. ІКТ стають головним засобом підвищення ефективності

виробництва, зміцнення конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на світовому ринку. Кожна країна обрала свою модель інформаційної політики, модель побудови інформаційного суспільства, обумовленою геополітикою, становленням інформаційної економіки, різними можливостями постіндустріального розвитку тощо. У цих процесах перебуває та активно долучається Україна. Згідно із Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020», серед основних завдань розвитку інформаційного суспільства в Україні до 2020 року є завдання «впровадження новітніх ІКТ в усі сфери суспільного життя, діяльність державних органів та органів місцевого самоврядування, у тому числі в процесі реалізації Ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд» та електронного урядування» [2].

Метою нашої публікації є аналіз правових документів, що засвідчують побудову інформаційного суспільства в Україні, розвиток системи електронного урядування. Об'єктом дослідження є інформаційне суспільство в Україні. Предметом дослідження виступають правові засади формування електронного урядування як конкурентної переваги в сучасних умовах.

Сам термін «електронний уряд» (e-government) було застосовано у 1997 р. за ініціативою Національного наукового фонду США для визначення процесу адміністративної реформи на основі ідеології нового державного менеджменту та широкого впровадження ІКТ в державне управління, насамперед, в органах виконавчої влади. Сучасна література дає чимало визначень поняття «електронне урядування», визначаючи його як технологію; теорію, ідеологію, концепцію, систему публічного управління, яка спрямована на забезпечення підвищення відкритості, прозорості ефективності діяльності публічних органів влади, надання ними якісних та своєчасних публічних послуг громадянам та бізнесу [1].

Необхідність здійснення державного впливу та формування з цією метою окремої державної політики в сфері інформаційного суспільства визначена, насамперед в документах Женевського (2003 р.) та Туніського (2005 р.) всесвітніх самітів з питань розвитку інформаційного суспільства. (Всесвітній саміт з питань інформаційного суспільства [3], в Окінавській хартії з розвитку глобального інформаційного суспільства [4], Стратегії розвитку Європейського Союзу «Європа-2020».

Варто відзначити, що перші нормативні акти в Україні датуються 1997 р., вперше побудову інформаційного суспільства задекларовано в програмі «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 рр.». З метою забезпечення розвитку електронного урядування було здійснено комплекс організаційно-технологічних заходів, чітко розмежовано повноваження органів публічної влади щодо реалізації політики в інформаційній сфері та здійснювалося координацію їх діяльності на всіх рівнях. Поряд з цим було оприлюднено Указ Президента України від 20.10.2005 р. «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій»; Постанову Верховної Ради від 01.12.2005 р. «Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні»; прийнято Закон «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2006-2015 роки» (та відповідний План заходів Уряду України). У 2013 опубліковано Розпорядження Кабінету Міністрів України № 386-р від 15.05.2013 р. «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні».

Наголосимо, що зусилля України щодо розвитку електронного уряду та підвищення рівня використання комп'ютерних технологій у різних сферах у країні розпочалися в 90-х роках, коли було ухвалено ряд важливих нормативних документів для розвитку сфери е-врядування. 5 травня 2003 р. розпорядженням Кабінету Міністрів України № 259-р було затверджено Концепцію формування системи національних електронних інформаційних ресурсів. 22 травня 2003 р. Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг» встановлено основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів. Постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 р. № 680 затверджено Порядок засвідчення наявності електронного документа (електронних даних) на певний момент часу. У 2005 р. відбулися парламентські слухання з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні, рекомендації яких були затверджені постановою Верховної Ради України, а згодом знайшли відображення і в Указі Президента України «Про

першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій». Протягом 2006 р. тривала робота над проектом Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки».

Основні стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства в Україні були визначені Законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки». Зокрема, це стосується використання ІКТ для вдосконалення державного управління, відносин між державою і громадянами, становлення електронних форм взаємодії між органами державної влади та органами місцевого самоврядування і фізичними та юридичними особами.

13 грудня 2010 р. розпорядженням Кабінету Міністрів схвалено Концепцію розвитку електронного урядування в Україні. Цим актом у практику вітчизняної юриспруденції було введено визначення «електронне урядування». Крім того, зазначалося, що головною складовою електронного урядування є електронний уряд, який розглядається як «єдина інфраструктура міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання» [5]. У Концепції розвитку електронного урядування в Україні було виділено три етапи розвитку електронного урядування: I етап – 2011–2012 рр., II етап – 2013–2014 рр., III етап – 2015 р [5]. Впровадження електронного урядування передбачає створення якісно нових форм організації діяльності органів публічної влади, їх взаємодію з громадянами та суб'єктами господарювання шляхом надання доступу до державних інформаційних ресурсів, можливості отримувати електронні адміністративні послуги, звертатися до органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням Інтернету [6].

Незважаючи на стрімкий розвиток протягом останнього десятиліття ІКТ та широке застосування їх у публічному управлінні, нерозв'язаними залишаються чимало проблем: наявність великої кількості різнорідних успадкованих та впроваджених інформаційних систем в органах влади; низька якість інформаційних систем органів публічної влади; відсутність єдиної функціонуючої системи електронної взаємодії державних інформаційних ресурсів; кіберзлочинність.

На сучасному етапі найважливішим є об'єднання зусиль Кабінету Міністрів України та громадянського суспільства, рівноправний діалог та взаємна відповідальність за розвиток держави. Це вимагає невідкладного впровадження принципів відкритого урядування, відповідальності органів державної влади перед суспільством, підзвітності та підконтрольності громадянам. Виконання таких зобов'язань взяла на себе Україна, приєднавшись у 2011 р. до впровадження міжнародної Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» [7].

У Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 р. визначено пріоритетні напрями розвитку регіонів, зокрема щодо підвищення ефективності діяльності місцевих держадміністрацій, удосконалення взаємовідносин між місцевими держадміністраціями та фізичними і юридичними особами шляхом упровадження системи електронного урядування» [8].

Таким чином, в Україні в цілому створена відповідна законодавча і нормативно-правова база з питань електронного урядування, однак їй притаманна низка недоліків: неповнота, декларативність, несистемність, нечіткість, недостатня взаємоузгодженість документів та відповідність міжнародним нормам, насамперед європейським, втрата актуальності, що є суттєвим стримуючим фактором розвитку цієї сфери і однією з основних причин втрати Україною своїх позицій в міжнародних рейтингах з розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування.

Список використаних джерел

1. Електронне урядування : опор. конспект лекцій / С. В. Дзюба, І. Б. Жилияєв, С. К. Полумієнко, та ін. / за ред. А. І. Семенченка ; ОБСЄ. К.: [б.в.], 2012.
2. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020». Указ Президента України від 12.01.2015 №5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення 10.05.2020)
3. Всесвітній самміт з питань інформаційного суспільства (Женева 2003 – Туніс 2005): підсумкові документи. Київ, 2006. 132 с.

4. Окинавская хартия информационного общества (G8). URL: <http://www.iis.ru/eveNets/oki№ava/charter.ru.html> (дата звернення 10.05.2020)
5. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : розпорядження Кабінету Міністра України від 13 груд. 2010 р. № 2250-р. Офіційний вісник України від 27.12.2010. № 97. Ст. 3443.
6. Електронне урядування : підручник / авт. кол. : А. І. Семенченко, Н. В. Грицяк, О. Б. Кукарін та ін. / за заг. ред. Н. В. Грицяк, А. І. Семенченка. К. : НАДУ, 2016. 128 с.
7. Про затвердження плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2014-2015 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 листоп. 2014 р. № 1176-р. Урядовий кур'єр. 2014. 17 груд. С. 14.
8. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року : постанова Кабінету Міністрів України від 6 серп. 2014 р. № 385. Офіційний вісник України. 2014. № 70. Ст. 1966
9. Литвинова Л. В. Менеджмент і маркетинг електронного урядування : навч. посіб. / Л. В. Литвинова. К. : НАДУ, 2013. 68 с.

Роздябик Р.
*студент групи МСДм-11
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к. іст. н., доцент
кафедри інформаційної та
соціокультурної діяльності ТНЕУ
Стефанишин О. В.*

КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Вагоме місце серед напрямів діяльності Української держави відводиться культурній політиці. Адже саме культура в умовах швидкої глобалізації, інформатизації та інтеграції дозволяє кожному народу зберегти власну ідентичність та, більше того, розповісти про себе світу.

Державна політика у сфері культури – це організована діяльність держави, спрямована на створення сприятливих умов національно-культурного розвитку, задоволення інтелектуальних і духовних потреб людини, збереження культурної спадщини та підтримання єдності нації [1].

Проблема розроблення стратегії державної політики у сфері культури постала одночасно із проголошенням державної незалежності України. Основні засади української культурної політики визначені низкою нормативно-правових актів. В «Основах законодавства про культуру», введених в дію Постановою Верховної Ради України від 19 лютого 1992 р., було вперше означено правові, економічні, соціальні та організаційні аспекти розвитку культури в Україні [3]. На сьогодні документ втратив свою чинність.

У 1996 р. Конституцією України було закріплено такі принципи діяльності держави в сфері культури як свобода творчості, захист інтелектуальної власності, авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами культурної діяльності, а також законодавчий захист культурної спадщини.

Важливими з точки зору формування державної політики у сфері культури став Указ Президента від 24 листопада 2005 р. «Про першочергові заходи щодо збагачення та розвитку культури і духовності українського суспільства», згідно якого збагачення та розвиток культури і духовності українського суспільства визначалися як пріоритетні завдання української держави [6].